

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. X. Quinque propositiones à summo Pontifice doctrinam Divi Thomæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

viva vocis oraculo, & scripto, declaravit, se qua-
sitionem de auxiliis non attingisse. Sed quid hec
ad errores & hereses Iansenij? frustra enim Tho-
mistis vestris partibus accensetis, qui vos ut dam-
natos hereticos rejiciunt. Et infra. Iesuita rem
suo modo explicat, Thomistæ suo: utroque lici-
to, & Catholico. Vos neutrum sequi estis: non
Iesuiticum, quem horretis: non Thomisticum,
quia Thomistæ constanter asserunt errare Iansenium,
& ab ipsis non stare: Calvinianum igitur
modum tenetis, ac proinde prorsus hereticum.

339. Non est etiam prætermittendus Martinez de
Ripalda: Ille enim Tomo adversus articulos Mi-
chaëlis Baij, à Pio V. & Gregorio XIII. dam-
natos, pluribus in locis asserit, longè diversam
esse Bajanorum & Thomistarum doctrinam, fru-
straque Bajanos, seu Jansenianos, in sui tutelam
eos sibi patronos advocare. Nam libro 2. disp.
14. sect. 5. sic ait: Falluntur aperti, qui assertores
physicæ prædeterminationis à Bajanis non di-
vidunt, & fallunt Bajani volentes persuadere
suam ab eorum sententia non esse diversam.
Quod manifestum erit productis in lucem discrimi-
nibus, quibus eorum sententia à Bajana dis-
cedit. Et mox quatuor inter Bajanorum & Tho-
mistarum doctrinam assignat discrimina, inter
quæ secundum & præcipuum est, quod Bajani
ingenuè admittunt per gratiam induci necessitatem
antecedentem ad operandum, & eam non repu-
gnare libertati, quia libertas soli repugnat coac-
tioni, atque violentiæ. Prædeterminatores verò
renunt admittere induci per gratiam efficacem
necessitatem antecedentem, sed solam consequen-
tem; libertatiq; asserunt contrariam, non solam
coactionem, sed etiam antecedentem necessitatem.
Quippe potestas antecedens agendi bonum, à Ba-
janis solum asseritur constituta per gratiam in-
trinsecè efficacem, & determinantem ad agendum
inevitabili necessitate voluntatem. A Prædetermi-
natoribus verò asseritur constituta per gratiam
sufficientem, & indifferentem ad non agendum
seorsim à gratia intrinsecè efficaci, qua non per-
tinet ad posse agere, sed ad actualem actionem;
quia ejus munus & effectus formalis non est
reddere arbitrium potens, & sufficiens operari bo-
num, sed applicare & facere ut ejus potestas & suf-
ficientia reducatur ad actum. At necessitate ante-
cedenti ad consentiendum seclusa, rectius possunt
Prædeterminatores tueri potestatem liberam dissen-
tiendi gratia, quam Bajani; cum necessitas antece-
dens consentiendi, potestatem disseniendi reno-
veat, necessitas enim consentiendi, dissuadet potesta-
tem disseniendi; ubi enim potestas disseniendi est,
non videtur esse consentiendi necessitas. Item disp.
15. sect. 15. refert pluriù Thomistarum testimonia,
quibus indifferentiam ad libertatem necessariam
esse asserunt, tandemque sic concludit: Ex his
constat Bajanos à Thomistarum sententia distare
in tradenda definitione & conditione libertatis.
Quippe Thomistæ constantissimè tuerentur, liberta-
tem non posse cum necessitate antecedenti componi,
& vindicare indifferentiam potestatis ad utrum-
que, demptaque potestate ad utrumque indifferenti,
adimi libertatem. Bajani verò, libertatem cum ne-
cessitate antecedenti conjungunt, & indifferentiam
potestatis ad utrumque necessariam ad libertatem,
instanter explodunt, & absque potestate ad utrum-
que indifferenti, voluntatem humanam mereri &
demereri posse, tuerentur, nec ad hanc libertatem
aliam conditionem desiderant, quam voluntariam
& spontaneam, qualis competit dilectioni necessa-

Tom. I.

A rie Dei. A quo Thomistæ procul recedunt. Vnde frustra
Bajani in sui tutelam eos sibi advocant Patronos.
Denique ejusdem veritatis testem appello illu-
strissimum Caramuclem, Satrianensem, & Cam-
paniensium Episcopum: ille enim in Theologia
fundamentali cap. 1. fundamento 1. respondens
ad primam objectionem, sic ait: Ad primam res-
pondeo, assignando disparitatem inter Thomista-
rum & Iansenistarum opinionem: illa enim est
probabilissima, & ut talis ab Ecclesia sapissimè
approbata: hæc autem à multis Pontificibus reje-
cta, & tandem ab Innocentio X. hereseos condem-
nata; & hoc sufficit, ut altera defendatur, & al-
tera non defendatur. Et infra Theſi 3. notabili 2.
Ianseniani (inquit) non debent accenseri Thomi-
stis, isti enim (etiam quando loquuntur severissi-
mè) negant in sensu diviso necessitatem, quod
probabiliter sufficit ut salvetur libertas. At Ian-
seniani in omni sensu necessitatem protrudunt, &
re sublata, retinent merum libertatis vocabulum.
Tantum ergo habentes impostam nubem tes-
tium, nemo prudens & sapiens potest Thomistis
Jansenismum objicere, cujus præcipua in decursu
hujus operis fundamenta convellemus; & totam
ferè Jansenij doctrinam, Thomisticæ Scholæ
principiis repugnare demonstrabimus. Interim
placet hic brevem tabellam exponere, ex qua
quinque propositiones ab Innocentio X. prof-
criptas, fuisse pariter à D. Thoma tribus ante se-
culis damnatas, manifestum erit.

ARTICVLVS X.

Quinque propositiones à Summo Pontifice
Innocentio X. damnatæ, juxta
doctrinam D. Thomæ.

P R O P O S I T I O I. Aliqua Dei præcepta hominibus
justis, volentibus, & conantibus, secundum
presentes quas habent vires, sunt impossibilia;
deest quoque illis gratia, quæ possibilia fiunt.

D. Thomas qu. 24. de verit. art. 14. ad 1. Illud
quod præcipit Deus, NON EST IMPOSSIBILE HO-
MINI AD SERVANDUM. Quodlibeto 2. art. 6.
Nullus tenetur ad hoc quod est supra vires suas, nisi
per modum quò FIT SIBI POSSIBILE. In 2. dist.
28. art. 3. in 1. argumento sed contra, Hieronymus
ait, Qui Deum dicit PRÆCIPERE IMPOSSIBILIA,
anathema sit. Et in 2. argumento, Deus non est
magis crudelis quàm homo: sed homini imputatur
in crudelitatem, si obliget aliquem per præceptum,
AD ID QUOD IMPLERE NON POTEST: Ergo hoc
de Deo nullo modo est estimandum.

Propositio II. Interiori gratia in statu naturæ
lapse nunquam resistitur. 141.

D. Thomas primæ ad Theſſalonicenses cap. 5.
lect. 2. Aliquis dicitur exinguere spiritum in se,
vel in alio, cum alius aliquid boni ex fervore Spi-
ritus sancti vult facere; vel etiam cum aliquis bo-
nus motus in ipso surgit, ET IPSE IMPEDIT:
Actorum 7. Vos semper Spiritui Sancto resististis.
Quibus verbis aperte agnoscit S. Doctor, in statu
naturæ lapsæ gratiam aliquam interiori motu
mentem, cui resistitur. Similiter aliis in locis ad-
mittit auxilium quò homo non utitur, & quod in
vanum recipit: ait enim 2. ad Corinth. cap. 6.
lect. 1. Quicumque GRATIA RECEPTA NON U-
TITUR ad vitandum peccata, & consequendam
vitam æternam, hic gratiam Dei in vanum recipit,
Et 1. 2. qu. 106. art. 2. ad 2. Si quis post acceptam
gratiam novi Testamenti peccaverit, majori pœnâ
est dignus, tanquam majoribus beneficiis ingratus,

Z 2

ET AUXILIO SIBI DATO NON UTENS.

142. Propositio III. *Ad merendum & demerendum in statu nature lapsæ, non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.*

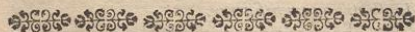
D. Thomas qu. 6. de malo, quæ est de electione humana: *Respondeo dicendum, quod quidam posuerunt, quod voluntas hominis ex necessitate movetur ad aliquid eligendum, nec tamen ponebant quod voluntas cogeretur; non enim omne necessarium est violentum &c. Hæc autem opinio est hæretica, tollit enim rationem meriti et demeriti, in humanis actibus; non enim videtur esse meritorium, vel demeritorium, quod aliquis sic ex necessitate agit, quod vitare non possit. Quò nihil clarius & expressius dici potest.*

143. Propositio IV. *Semipelagianismum admittentem prævenientis gratiæ necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei; & in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere, vel obtemperare.*

D. Thomas quodlib. 1. art. 7. ad 2. *Deus movet omnia secundum modum eorum, & ideo divina motio à quibusdam participatur cum necessitate, à natura rationali cum libertate, propter hoc quod virtus rationalis se habet ad opposita; & ideo sic Deus movet mentem humanam ad bonum, quod potest huic motioni resistere.*

144. Propositio V. *Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem sudisse.*

D. Thomas 1. ad Timoth. 2. lect. 1. *Christus Jesus est mediator Dei & hominum, non quorundam, sed inter Deum & omnes homines, & hoc non esset, nisi vellent omnes salvare.* Nam voluntas Dei circa hominum salutem, & voluntas Christi mortem suam offerentis, & per eam media ad salutem sufficientia omnibus præparantis, sunt parallelæ, & sibi mutuò correspondent. Unde idem S. Doctor super caput 1. ejusdem Epistolæ, lect. 1. ait quod *per illam voluntatem Deus omnibus proposuit salutis præcepta, consilia, & remedia.* Et in 1. dist. 46. qu. 1. art. 1. *Hujus voluntatis effectus, est ipse ordo in finem salutis, & promoventia in finem, tam naturalia, quam gratuita.* Et super cap. 12. Epistolæ ad Hebræos lect. 3. *Deus vult omnes homines salvos fieri, & ideo gratia nulli deest, sed omnibus, quantum in se est, se communicat.* Similiter 3. contra Gentes cap. 159. *Deus quantum in se est, paratus est omnibus dare gratiam, vult enim omnes homines salvos fieri.*

DISPUTATIO VII.

De Ideis Divinis.

Ad quæstionem 15. D. Thomæ.

Postquam D. Thomas latè differuit de scientia Dei, breviter discurret circa divinas ideas: id est circa exemplaria creaturarum, quæ intellectus divinus intra se habet, quæ pertinent ad ejus scientiam practicam. Cui etiam ordini inhærentes, post tractatum de scientia Dei, agimus in hac ultima disputatione, de ideis in mente divina existentibus, de quibus quatuor tantùm discutienda occurrunt. Primum est, an sint ideæ in mente divina? Se-

A cundum, quid illæ sint, & per quid formaliter in ratione ideæ constituuntur? Tertium, an idea in Deo sit unica, vel multiplex? Quartum, an Deus habeat ideas omnium creaturarum? Circa primum & secundum fit

ARTICULVS PRIMVS.

An & quid sint ideæ in mente divina existentes?

§. I.

B Quibusdam præmissis, referuntur sententiæ.

Notandum primò, Ideam sic rectè defini. *Idea est forma objecta intellectui, intra ipsum existens, ad quam aspiciens artifex operatur.* Explicatur breviter hæc definitio. Idea forma appellatur: nam teste D. Augustino lib. 83. quæstionum, quæst. 46. & D. Thomæ hic art. 1. & quæst. 3. de veritate art. 1. idea græcè, latine forma dicitur. *Objecta intellectui, ad differentiam habituum, & specierum intelligibilium, quæ non habent rationem objecti intellectus, sed principij intellectiois. Intra ipsum existens, ad differentiam externorum exemplarium, ad quæ artifex respicit in suis operationibus. Denique additur, ad quam aspiciens artifex operatur, ad differentiam formarum naturalium: non enim dicimus, quod forma hominis generantis, sit idea vel exemplar hominis geniti: inquit D. Thomæ de verit. quæst. 3. art. 1. Nam licet agentia naturalia, producant effectus sibi similes in forma, non tamen operantur respiciendo illam. Pro cuius majori evidentia*

2. Notandum secundò ex eodem D. Thomæ qu. 3. de veritate art. 1. Triplicem posse dari formam alicujus: unam quæ dicitur *forma ex qua*: aliam quæ vocatur, *forma quæ*; & alteram quæ *forma ad quam* denominatur. *Forma ex qua* est illa quæ intrinsecè totum componit, & ex qua compositum constituitur. *Forma à qua* illa est à qua ut ab agentis principio effectus egreditur. *Forma vero ad quam* illa dicitur, ad cuius similitudinem effectus producitur, & ad quam respiciens artifex operatur; & hæc est forma exemplaris, ad cuius similitudinem aliquid constituitur, & in hac significatione consuetum est nomen ideæ accipi, ut idem sit quod forma quam aliquid imitatur. Sed

3. Notandum tertio, Aliquid posse imitari formam aliquam dupliciter, ut ibidem notat S. Doctor. Uno modo ex intentione agentis, sicut pictura ad hoc fit à pictore, ut imitetur aliquem, cuius figura depingitur. Aliquando autem prædicta imitatio per accidens est, ac præter intentionem, & à casu; sicut frequenter pictores faciunt imaginem alicujus, quem representare non intendunt. Quod autem imitatur aliquam formam à casu, non dicitur ad illam formari; quia ly ad videtur importare ordinem ad finem: unde cum forma exemplaris, vel idea, sit ad quam formatur aliquid, oportet quod formam exemplarem, vel ideam, aliquid imitetur per se, non per accidens. Si ergo aliquid fiat ad imitationem alterius, per agens quod non determinet sibi finem, non ex hoc forma imitata habebit rationem exemplaris vel ideæ. Quare aliqui sic illam definiunt: *Idea est forma quam aliquid imitatur, ex*